

MŪSŲ LIETUVA

NR. 24 (1507) - SEMANÁRIO - 1977 M. BIRŽELIS - JUNHO 16 D. - 2,00 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Kai liepsnos kalba

Prieš penkerius metus, 1972 gegužės 13, Kaune atsitiko vienas įvykis, kuris privertė ne tik lietuvių tautą, bet ir visą pasaulį susimąstyti. Jaunuolis Romas Kalanta teatro sodely apsiypylė benzinu ir pats save uždegė. Jis sudegė šaukdamas: "Laisvės Lietuvai!"

Kokia tai šurpo protesto scena. Jaunuolis pačiame savo gražume, pačiame pavasary, eina pats į liepsnas, kad būtų prakeiktas ir pasmerktas jo pavergėjas, kad visi pamatytų, jog tauta kaip vergė surakinta.

Tas jaunas žmogus jau buvo gimęs ir užaugęs jų sistemoj. Jam nuolat buvo kalama, kad ten laimingas gyvenimas, kad ten visi išvaduoti, o pavergti tik kitur. Tik iš vyresniųjų jis girdėjo kuždesius, kad kadaise buvo Lietuvos respublika laisva ir kad ją pavergė svetima kariuomenė ir svetimi tankai.

Jo jauna širdis neapkentė vergijos, sovietinio melo, baisios diktatūros, kada turi visą laiką pergyventi baimę. Visur buvo kalėjimas, visur grėisė ištremimas į Sibirą.

Jaunų širdžių neuždegsi tokiu gyvenimu. Tai vergo gyvenimas. Jis geriau pasirenka auką ir sunkų kelią, kad eitų į laisvę. Laisvės troškimas uždega naujus laužus ir šaukia žmones naujiem žygiam.

Kalantos liepsnos neužgeso prie teatro sodely. Jos tik dar labiau įsiliepsnojo visoj lietuvių tautoj. Tos liepsnos sustiprino rezistenciją ir pagarbą visiem didvyriam. Nors ir kaip okupantai saugo tą vietą, kur jis susidegino, bet vistiek ten atsiranda gyvų gėlių. Ir kas jas padeda? Tik ne okupantai rusai ir jų pakalikai. Tai tos rankos ir širdys, kurios jaučia sunkią vergiją ir ilgisi laisvės.

Tas liepsnas pamatė ir visas pasaulis. Nors sovietai stengėsi nuslopinti patį faktą, net buvo nutraukę telefoninį ryšį su Kaunu, bet vistiek žinia pasiekė pasaulį. Ir tai buvo nauja liepsna, kuri visiem labai aiškiai švietė — kaip tauta brangina laisvę! Prisiminkim tik įrašus Romos gatvėse. Iš nakties kažkas įrašė daugybę šūkių, įrašų, kurie šaukte šaukė už lietuvių tautos laisvę. Ten buvo minimas ir šis jaunuolis Romas Kalanta.

Tuo metu, kai Romas Kalanta susidegino, į Maskvą keliavo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas. Jungtinės Amerikos Valstybės pavergtiem yra savotiškas laisvės simbolis. Amerikos Laisvės statulą kiekvienas nešiojasi savo mintyse.

Pavergtieji žinojo, kad Maskvoj sovietai taip šeiminkaus, kad bus parodyta, kokie laimingi čia žmonės, čia visi laisvi. Ir kad būtų atkreiptas prezidento ir viso pasaulio dėmesys, jog sovietai yra patys didžiausi žmonių pavergėjai, ir buvo uždegtos tos liepsnos Kaune prie teatro.

Tos liepsnos šaukte šaukė praskrendančiam lėktuvui — "Laisvės Lietuvai!" Šaukė kaip toji pavergta gulbė praskrendančiom gulbėm — numeskite sparnus, kad ir aš galėčiau skristi!

Bet ar tada išgirdo šauksmą, ar pamatė, kaip kyla liepsnos?

Romas Kalanta virto kovotojų simboliu, tuo Lietuvos kovotoju, kuris žuvo Pilėnuose, kuris istorijos eigoj kentėjo ir kovojo, bet niekada neišsižadėjo laisvės. Laisvė turi būti nedaloma, laisvė visiem, ne tik Afrikos tautom.

Ir po 5 metų ši Romos Kalantos liepsna nesumažėjo. Ji dar skaidriau šviečia visiem ir visus kviečia jungtis bendram darbui, kad būtų Lietuva laisva!

DARBININKAS

Romas Kalanta

Lietuvos okupacija - tautos genocidas

Prieš 37 metus Lietuva buvo okupuota. Prasidėjo tautos genocidas. 1941 metų birželio mėnesio masinis lietuvių trėmimas į Sibirą visada liks lietuvių tautos atmintyje, nes tuos įvykius pamiršti — reikėtų atsižadėti mūsų tautos kančių. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kviečia išeivijos lietuvių visuomenę protestuoti prieš tebevykdomą sovietinį lietuvių tautos genocidą.

Lietuvių visuomenei, ypatingai jaunimui, VLIKAS siūlo:

Lietuviai tėvai — birželio mėnesį, bent vieną savaitę kas vakarą, pasakokim savo vaikams išvežimų istoriją ir sovietinės okupacijos faktus,

Jaunimo organizaciniai vienetai — ruoškime išvežimų vakarones, skaitykime birželinių įvykių atpasakojimus ir ištraukas iš dabartinės pogrindžio spaudos Lietuvoje,

Religinių bendruomenių vadovai — ruoškime susikaupimo valandas arba pamaldas už sovietų nukankintus žmones,

Lietuvių studentų klubai — ruoškime išvežimų bei sovietinių nusikaltimų faktinės medžiagos pristatymą kitų kraštų studentams,

Rinkime ir registruokime išvežtųjų sąrašus ir juos siųskime VLIKo būstinėn.

Registruokime sovietinių pareigūnų pavardes, toliau tebevykdančių genocidinius nusikaltimus prieš lietuvių tautą.

-0-

Masinių išvežimų žiaurumai neišnyks iš ateities kartų sąmonės. Mes žinome savo atsakomybę prieš lietuvių tautos istoriją ir turime jamžinti Lietuvos kankinių atminimą visiems laikams.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

(Elta)

FILMAS APIE SIMĄ KUDIRKĄ

Alan Arkin (kairėj), artistas, kuris vaidins Simo Kudirkos vaidmenį filme, kalbasi su pačiu Simu Kudirka (d.). Nuotr. Lithuanian Information Service

Gegužės 9 Portsmouth, New Hampshire, pradėtas sukurti filmas apie Simą Kudirką, pavadintas "The Defection of Simas Kudirka".

Pagrindinį Simo vaidmenį atlieka aktorius Alan Arkin. Jis yra vaidinęs "The Russians Are Coming, The Russians Are Coming", "Catch 22" ir "Seven Percent Solution" filmuose (pastarajame atliko Sigmund Freudo vaidmenį).

Filmą suka The Jozak Company kartu su Paramount TV. Jį rodydys CBS televizijos tinklas, greičiausiai rudenį.

Genės Kudirkienės vaidmenį vaidins Shirley Knight, neseniai per televiziją atlikusi vertėjos vaidmenį "21 Hours at Munich" filme. Donald Pleasant vaidins rusą kapitoną Popovą, Richard Jordan — amerikietį kapitoną Eustį. R. Jordan neseniai turėjo pagrindinį vaidmenį televizijos filme "Captains and the Kings".

Aktorius Alan Arkin neseniai buvo susitikęs su Simu Kudirka ir pasidalino mintimis apie savo būsimą vaidmenį. Šiame pasitarime taip pat dalyvavo Genė Kudirkienė, Rima Mironienė ir Lithuanian Information Service vedėja Daiva Kezienė. Bendromis jėgomis buvo išversti sakiniai, kurie bus sakomi rusų ir lietuvių kalbomis. Simas Kudirka mokė poną Arkin tarti žodžius abiem kalbom. Alan Arkin įrašė teisingą tarimą į garsinę juostą, kad jamie galėtų jį išmokyti.

Vliko finansuojama Lithuanian Information Service (LIS) teikia Simui Kudirkai visokeriopą pagalbą, bendradarbiau-

jant ir tariantis su filmo gamintojais. LIS dirba kaip Simo Kudirkos "public relations" agentai. Į šį darbą įeina vertėjavimas, filmo skripto tobulinimas, sutarčių rašymas, ryšiai su filmo gamintojais, aktoriais bei režisoriais ir su Amerikos spauda. LIS taip pat dalyvauja filmo reklaminiame darbe kartu su CBS tinklo, The Jozak Co. ir Paramount TV reklamos agentais (publicity agents).

Filme yra, be abejo, daug netikslumų, atsiradusių jo gamini- mo procese. Kai kurie jų jau yra pataisyti. Didžiausią dalį filmo sudaro Vigilant incidento pavaizdavimas.

Prieš keletą savaitių Laisvės Žiburio radijas New Yorke turėjo pokalbį su aktorium Alan Arkin. Aktorius buvo užklaustas, kas paskatino jį sutikti vaidinti Simą Kudirką. Alan Arkin atsakė, kad jis buvo labai sujaudintas, perskaitęs Simo istoriją, ypač kai sužinojo, jog tai tikras įvykis. Taip pat užsiminė, kad gana daug apie Simą sužinojęs iš savo sūnaus, kuris apie jį mokėsis nokykloj. Stebėjosi Simo didele energija ir pareiškė stengsis jį kuo tiksliau pavaizduoti televizijos ekrane. Ši rolė A. Arkinui yra labai svarbi, nes ji yra jo pirma dramatinė rolė per televiziją.

Šio mėnesio pabaigoj Simas Kudirka žada aplankyti filmo sukimo vietovę — Portsmouth, N.H. Filmo gamintojai yra pakvietę jį pažiūrėti filmo gamini- mo eigos. Kartu su Kudirka yra pakviesta ir Lithuanian Informa- tion Service.

DARBININKAS

L.I.S.

Kun. M. Bordeaux kalbėjo apie religijos persekiojimą Lietuvoj

Nuo balandžio 21 iki gegužės 3 Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoj lankėsi svečias iš Anglijos — anglikonų kunigas Michael Bourdeaux.

Jis yra įsteigęs institutą, kuris tyrinėja religijos ir komunizmo santykius — Centre for the Study of Religion and Communism — Keston College, Kent, Anglijoj. Jis ir vadovauja šiam institutui. Institutas jau devyneri metai dokumentuoja tikinčiųjų persekiojimą Sovietų Sąjungoj ir kituose komunistų pavergtuose kraštuose.

Šiuo klausimu centras informuoja laisvojo pasaulio spaudą, leidžia mokslinio pobūdžio žurnalą — Religija komunistų kraštuose — Religion in Communist Lands, populiaraus pobūdžio aplinkraštį — The Right to Believe — Teisė tikėti. Taip pat veikia spaudos informacijos centras, kuris angliškai spaudai teikia vėliausias žinias apie tikinčiųjų persekiojimą. Šios agentūros dėka Vakarų pasaulis plačiau sužinojo apie Sovietų valdžios potvarkius, kurie tvarko religijos reikalus. Taip pat sužinojo ir apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką.

Kun. Bourdeaux pats ar su kitais yra parašęs eilę veikalų šiais religijos persekiojimo klausimais. Jis pats parašė šias knygas — apie ortodoksų persekiojimą, apie protestantų persekiojimą Sovietų Sąjungoje. Dabar parašė knygą ir apie Lietuvos katalikų persekiojimą, pasinaudodamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Knygą pavadino — Lithuania — Land of Crosses — Lietuva — Kryžių kraštas. Knyga bus išleista ateinančiais metais.

Jo vadovaujamas institutas susilaukė platesnio susidomėjimo. Prieš porą metų gavo iš Fordo Fondo vienkartinę paramą — 30,000 dol., kad paruoštų knygą apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoj, pasinaudojant Liet. Kat. Bažnyčios Kronika. Ta jo parašyta knyga siekia toliau nei Kronikos. Jis vaizduoja įvykius dar prieš Kronikos pasirodymą. Baigia Kronikos 24 numeriu.

Kalba amerikiečiam

Balandžio 22-24 jis buvo Washingtono ir dalyvavo Georgetowno universiteto sukviestame susirinkime, kuris svarstė — kaip pasiruošti Belgrado konferencijai.

Šiuose pasitarimuose dalyvavo nemaža senatorių, kongresmanų ir kitų valdžios žmonių.

Cia visi dalyviai buvo supažindinti su žmogaus teisių varžymu Lietuvoj ir kituose pavergtuose kraštuose.

Balandžio 27-29 Notre Dame universitete vyko simpoziumas tema — Žmogaus teisės ir Amerikos politika. Šiame simpoziume dalyvavo ir kun. Bourdeaux ir Londono universiteto profesorius Peter Reddaway ir kun. K. Pugevičius.

Cia buvo suvažiavę apie šimtas juristų, politinių mokslų žinovų, pareigūnų iš Valstybės departamento, prezidento Carterio štabo narė, Amerikos katalikų vyskupų štabo narė, Tarpautinės Amnestijos bei kitų organizacijų atstovai.

Konferencijos dalyviams buvo raštu įteikti duomenys iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos nr. 19-24. Šių kronikų tekstą paruošė kun. K. Pugevičius, o ją konferencijos dalyviams parūpino Laisvojo pasaulio lietuvių žmogaus teisių komisija.

Cia Lietuvos draugai turėjo progos kitus painformuoti apie Lietuvos tikinčiųjų padėtį. Taip, pavyzdžiui, buvo painformuotas Australijos atstovybės Washingtono narys.

— Apie Nijolę Sadūnaiteį straipsnį balandžio 4 paskelbė įtakingas Londono dienraštis "The Times". Straipsny taip pat prisimenamas Lietuvos nepriklausomybės netekimas, lietuvių kova už savo krašto laisvę, R. Kalantos auka.

— Lituanistikos Institutas jau galutinai susitarė su viais pagrindiniais autoriais Lietuvos istorijai parašyti. Lietuvos istoriją ruošė šie autoriai ir parašė šiuos laikotarpius: proistorę dr. J. Puzinas, 1219-1492 J. Jakštas, 1492-1917 S. Sužiedėlis, 1717-1795 R. Misiūnas, 1795-1914 D. Fainhauzas (talkinant V. Trumpai, V. Maciūnui, J. Dainauskui, R. Krasauskui ir prel. P. Jatuliui), 1914-1940 T. Remekis, nuo 1940 iki dabar — B. Mačiūka.

— Kun. J. Gaidelis, SJ, važinėdamas po visą Australiją, aptarnauja latvius katalikus. Jis talkina ir lietuvių pastoracijoj.

— Kun. J. Petrauskas, Bertho lietuvių kapelionas, arkivyskupo Goody buvo pakviestas į kunigų senatą atstovauti Australijos ateiviam kunigam.

PABALTIEČIU GEDULO DIENA

PABALTIEČIŲ MANIFESTAS

DIARIO DE S. PAULO — Quinta-feira, 9 de junho de 1977

DIARIO DA NOITE — Quinta-feira, 9 de junho de 1977 —

Povos bálticos: 36 anos de luta

As colônias da Estônia, Letônia e Lituânia, radicadas no Brasil, e os cidadãos bálticos espalhados pelo mundo estarão de luto nacional na próxima semana, porque os dias 13 e 14 de junho de 1941 foram os mais trágicos de sua história.

Usando da palavra na última reunião do Comitê Pro Liberdade das Nações Cativas (Pro Libertate), o representante dos Países Básicos, Cap. Juosas Ciuvinskas assim discorreu sobre a data:

«Os nossos povos foram subjugados mediante ocupação militar e imposição da ideologia comunista, o que trouxe às nossas Pátrias o regime de terror, opressão e vida sob ameaça constante de prisão, confinamento em hospitais psiquiátricos, deportações para a Sibéria».

«Na madrugada de 13 para 14 de Junho-prosseguiu o orador-um ano após a ocupação dos Estados Bálticos pelas tropas comunistas, iniciou-se a execução do plano de extermínio desses povos pacíficos. Na calada da noite, os cidadãos ordeiros eram arrancados das camas e levados em caminhões. Famílias inteiras foram detidas com

suas crianças, doentes e anciãos. Chegados às estações ferroviárias os infelizes foram amontoados em vagões de carga».

«Esposas e maridos, mães e filhos, foram atrocemente separados em vagões diferentes, e para sempre. Faltavam locomotivas e os vagões superlotados aguardavam semanas nos desvios, isolados por cordões de policiais, que impediam até que se levasse água e alimentos aos pobres prisioneiros. Nesta data, 280 mil pessoas dos três países bálticos foram deportadas para a Sibéria. A maioria encontrou ali a morte pelo frio de 40 a 50 graus abaixo de zero.

E acrescentou o Cap. Ciuvinskas: «Para se manter, o regime comunista precisou realizar um grande expurgo nos países ocupados, subjugando eclesiásticos, intelectuais, militares, estudantes e camponeses, todos os que defendiam a soberania nacional de seus países».

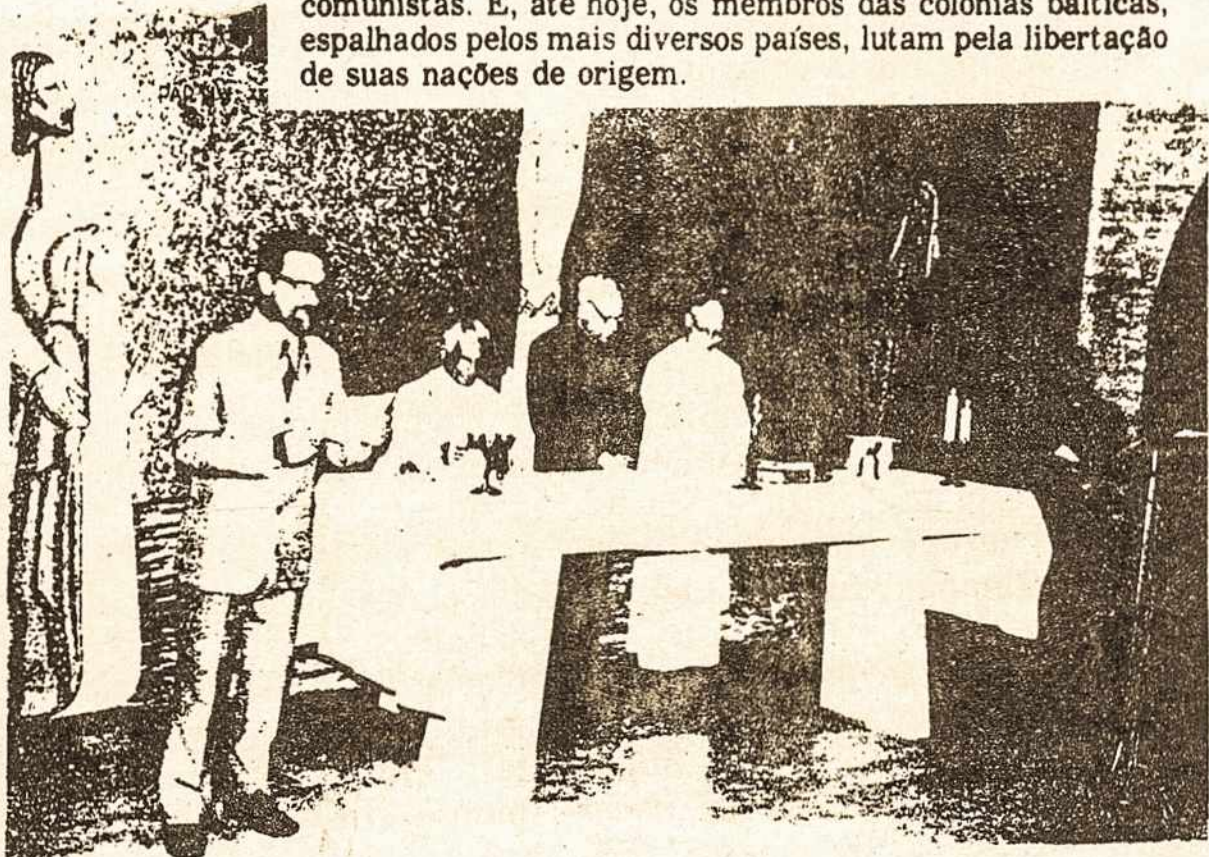
Finalizando sua oração, o ilustre representante dos bálticos em São Paulo, recebeu a solidariedade calorosa de seus companheiros das demais nações cativas filiadas ao Pro Liberdade.

As colônias bálticas comemoram Dia de Luto

Com a presença de membros das colônias bálticas (Estônia, Letônia e Lituânia) residentes em nosso País, será realizada no dia 9, às 10 horas, junto ao Mausoléu dos Veteranos de 32, no Ibirapuera, uma cerimônia religiosa, em comemoração à passagem do Dia Nacional de Luto daqueles povos.

O culto religioso será principalmente dedicado às centenas de milhares de vítimas deportadas para os campos de concentração, primeiramente da Alemanha e depois da União Soviética, pelos nazistas e comunistas, durante os tenebrosos anos da II Guerra Mundial. A cerimônia do dia 9 é promovida pelo Comitê Pró-Liberdade e Justiça das Nações Cativas.

As três nações bálticas permaneceram independentes até 1940, quando foram invadidas pelos comunistas e anexadas à União Soviética. Em 1941, ocorreu a segunda invasão, com os nazistas expulsando os comunistas e anexando-as ao então crescente império do III Reich. Com a derrota da Alemanha nazista para os aliados, os soviéticos voltaram a invadir aqueles três países, anexando-os em definitivo aos domínios comunistas. E, até hoje, os membros das colônias bálticas, espalhados pelos mais diversos países, lutam pela libertação de suas nações de origem.

O ESTADO DE S. PAULO — 38
QUARTA-FEIRA, 8 DE JUNHO DE 1977

Povos Bálticos

O Comitê pró Justiça dos Povos Bálticos — Estônia, Letônia e Lituânia —, sob a presidência da deputada Dulce Salles Cunha Braga, está convidando o povo de São Paulo para assistir ao ato religioso a ser realizado em comemoração do dia de Luto Nacional desses Povos. O culto religioso dessa data será Ecumênico, pela intenção das almas das vítimas das deportações em massa, pelos comunistas, ocorridas em junho de 1941. No dia 9, às 10 horas, será depositada uma coroa de flores no túmulo dos Veteranos de 1932, no Mausoléu do parque do Ibirapuera. Do Comitê, o manifesto que se segue:

DIA DE LUTO DOS POVOS BÁLTICOS

«No dia 14 de junho, lembremos os nossos compatriotas que

Nenuleiskime rankų!

Rašytojas Tomas Venclova, pasiekęs laisvąjį pasaulį, prieš išskridamas Amerikon, tris savaites gyveno Paryžiuje ir susipažino su Prancūzijos lietuviais. Vasario 16 šventės proga jis paskelbė savo pareiškimą, skirtą Prancūzijos Lietuvių Bendruomenei. Pastarosios vadovybė išvertė jo pareiškimą į prancūzų kalbą, pridėjo savo paaiškinimus ir išsiuntinėjo savo nariams, spaudai bei kitiems veiksniams. Štai originalus jo tekstas:

Brangūs tautiečiai, iš patyrimo žinau, kad daugumai Lietuvos gyventojų vasario šešioliktoji tebėra viena svarbiausių istorijos datų. Su ja ir šiandien siejame savarankiško, demokratinio gyvenimo viltį. Tokios vilties neturėdami, būtume dvasiškai mirę. Laimė, taip nėra. Jūs, užsienio lietuviai, vieninteliai minite žymiąsias mūsų istorijos datas niekieno nevaržomi. Jūs didele dalimi užtikrinte ir mūsų kultūros, ir valstybingumo tąsą. Naujasis demokratinis sąjūdis Lietuvoje kreipiasi ir į jus: nenuleiskite rankų, neužmirškite šios savo misijos.

Jūsų T. Venclova

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos — nuostolis šeimai ir tautai

• BLOGA yra tik tada, jei tauta į visą jai daromą žalą nebereguoja, jei ji, nemoralumo atrofuoja, su juo apsiranta ir rezignuodama jam pasiduoda. Iš tokių pasidavėlių sunku belaukti ko pozityvaus. J. ERETAS

foram mortos ou deportados nos anos de 1940 e 1941 pelo terror comunista.

Um dos objetivos da comemoração desta data é o de fortalecer a fé na capacidade de sobrevivência de nossas nações e na sua vitalidade latente.

Nestas circunstâncias o 14 de Junho deve ser visto não apenas como um dia de luto e tristes recordações, mas também como um dia de luta, quando cada um de nós, em qualquer parte do mundo, resolveu lutar em prol dos mesmo ideais pelos quais deram suas vidas os mártires de nossas nações.

Embora no exílio, julgamos nosso dever, como membros do Comitê Pró-Justiça dos Povos Bálticos e do Comitê Pró-Liberdade das Nações Cativas (Pro Libertate), levantar nossa voz de protesto contra a prepotência soviética, através de um manifesto:

Solidários com a Frente Nacional da Estônia e Letônia, com a Frente Popular Nacional da Lituânia e com os demais movimentos para a libertação dos povos bálticos naqueles países;

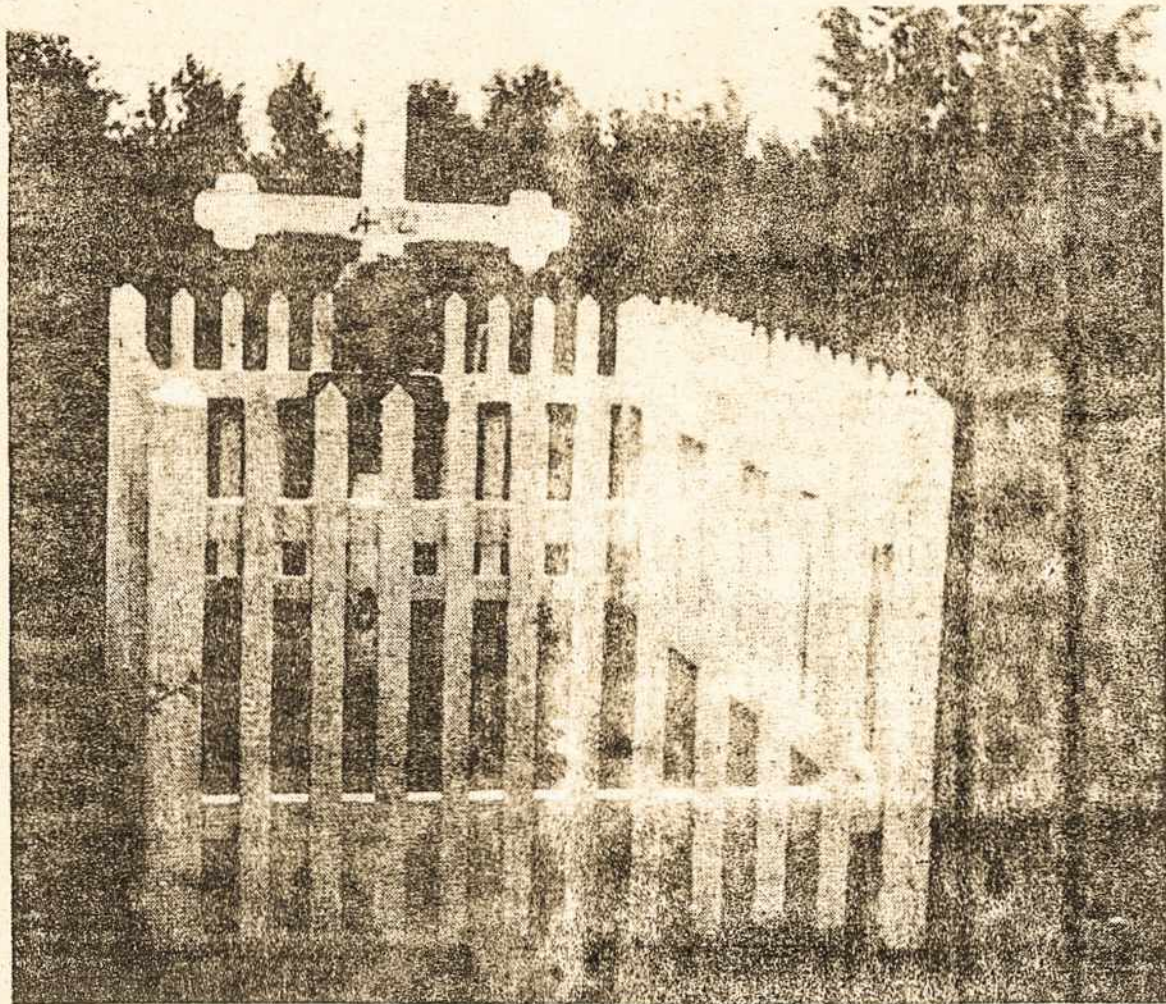
Solidários com os povos da Estônia, Letônia, Lituânia, constituídos pelos patriotas que permanecem nessas nações, como pelos exilados, PROTESTAMOS contra a agressão fraudulenta e a ocupação de nossas Pátrias, que violam os princípios fundamentais do Direito Natural, os quais asseguram a todos os países orientar seus destinos pelas sendas benditas da Civilização Cristã. PROTESTAMOS também contra a perseguição religiosa, cultural e dos valores de nossas nacionalidades.

Solenemente EXIGIMOS a instauração dos Estados Independentes da Estônia, Letônia e Lituânia dentro das fronteiras fixadas pelos antigos tratados de Paz. EXIGIMOS também a admissão com plenos direitos, destas nações como membros soberanos na Organização das Nações Unidas. Para isso é urgente a retirada dos exércitos comunistas que ocupam nossas Pátrias; o regresso dos exilados às suas nações de origem; a promoção de um plebiscito sob o controle da ONU e a realização de eleições livres para a escolha de novos governos. Enquanto essas medidas não se concretizem, a Rússia deve obrigar-se a respeitar os princípios do Direito Natural que norteiam as relações internacionais, e que os cidadãos da Estônia, Letônia e Lituânia possam gozar dos direitos de se reunirem livremente, bem como desfrutar da prerrogativa de emigração sem serem perseguidos, presos ou internados em asilos e hospitais psiquiátricos.

Reiteramos nossa gratidão e fidelidade ao Brasil, e solicitamos ao generoso povo brasileiro seu inestimável apoio para nossa luta contra o maior inimigo comum da civilização cristã - o comunismo internacional. E, por fim, lançamos um veemente apelo de auxílio para libertação de nossas Pátrias, como também para impedir que outros povos sejam subjugados pela tirania comunista.

FOLHA DA TARDE — São Paulo — segunda-feira, 6-6-1977 —

TIESA IR GYVENIMAS

A.a. kun. Jono Staškevičiaus kapas Sverdlovske, Sibire

Kunigo kapas Sibire

PRANYS ALSĖNAS

Tenai, kur Sibiro šalčiai, tarytum replėmis, turi sukaustę žemę, kažkur klaikiai užauja vėtroš, nešdamos didžiulius sniego gūsius, kažkur Sverdlovsko srityje yra kuklūs tremtinio kunigo kapas su baltu mediniu kryželiu ir tokia pat tvorele aplinkui, pastatytas to pat likimo draugų.

Tai — tremtinio kankinio, lietuvių kunigo Jono Staškevičiaus kapas. Iš ten komunistinė valdžia neleisdžia jo palaikų pervežti Lietuvon, nežiūrint, kad jo buvę parapijiečiai Pakalniškių bažnytkaimio kapinėse (apie 20 km. nuo Kruopių miestelio) jam yra pastatę ir pašventinę paminklą.

A. a. kun. Jonas Staškevičius yra gimęs 1910 m. lapkričio 22 d. Pavarių vnk., Anykščių vlsč., Utenos apkr. (7 km. nuo Anykščių). Baigęs Anykščių pradinės mokyklos 3 skyrius, per vasaros atostogas, mokyt. J. Puodžiūno paruoštas, išlaikė egzaminus ir pirmąją Anykščių vidurinės mokyklos klasę. Po ketverių metų ją baigė. Toliau dvejus metus mokėsi Utenos gimnazijoje ir, baigęs 6 klases, išvyko į Telšių kunigų seminariją, kurią baigė 1935 m. Išventintas į kunigus vysk. Justino Staugaičio Telšiuose. Primicijų Mišias laikė Anykščių šventovėje 1935 m. kovo mėnesį.

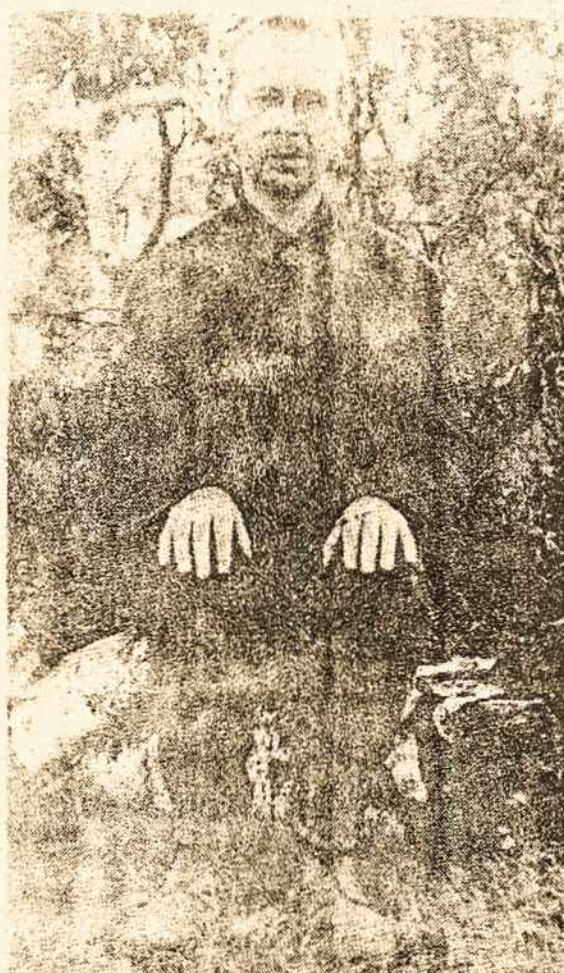
Kun. J. Staškevičiaus pirmoji parapija buvo Kruopiai, į kurią buvo paskirtas vikaru. Už poros metų — perkeltas į Šilutę (Klaipėdos krašte) gimnazijos kapelionu. Kai vokiečiai užėmė Klaipėdos kraštą, kun. J. Staškevičius ir kiti du lietuviai kunigai buvo palikti ten pat Klaipėdos krašte.

Kun. J. Staškevičius į Lietuvą grįžo tik prasidėjus vokiečių-rusų karui. Kurį laiką buvo vysk. J. Staugaičio sekretoriumi ir jo nuodėmklausiu. Vėliau buvo paskirtas į Akmenę klebonu ir tenai liko iki antrojo rusų atėjimo. Darbavosi su jaunimu ir organizacijose. Buvo didelis blaivininkas, tikras vysk. M. Valančiaus palikuonis.

Į Sibirą išvežtas 1950 m. spalio 19 d. Buvo laikomas Sverdlovsko kalinių lageryje.

Ten mirė 1955 m. gegužės 31 d. Būdamas lageryje, nors labai retai, susirašinėjo su sesers dukra, gyvenančia Kaune, ir su tremtiniu broliu, tuo laiku buvusiu Krasnojarsko lageryje, su broliene (kito brolio žmona, buv. partizano, žuvusio 1945 m.), kuri irgi tuo laiku buvo Krasnojarsko kitoj stovykloj.

Kun. J. Staškevičius, valyda-

A. a. kun. Jonas Staškevičius, miręs Sverdlovske, Sibire, kaip tremtinys

mas arklides, išdrėskė delną į surūdijusią vinį ir gavo kraujo užkrėtimą. Tuo laiku brolienei į Krasnojarską rašė esą girdėti geresnių žinių, kalbama apie paleidimą ir kad rašas kaire ranka. Vėliau buvo žinių, kad jis miręs kraujo užkrėtimu, negaudamas jokios medicininės pagalbos. Palaidotas Sverdlovske, prie stovyklos, kalinių kapinėse. Jį palaidojo bendro likimo kaliniai. Buvę parapijiečiai iš Lietuvos nuvežė vainiką ant jo kapo ir rūpinosi pervežti jo kūną į Pakalniškių kapines, bet valdžia neleido.

Iš Lietuvos laiške apie tai rašoma: "Girdėjo ten, kad a. a. kun. Joną rehabilitavo — atėjo jam išlaisvinimas. Tokia jau Augščiausiojo valia! Jeigu ne mirtis, būtų galėjęs grįžti į namus. Ten kalbama apie palaikų pervežimą, bet neaišku. Tokių pervežti neleisdžia. (Manoma,

kad kalbėjo mamai raminti). Taigi maža vilties..."

Apie šį šventą kunigą kun. Vaclovas Martinkus rašė a. a. kun. Jono Staškevičiaus broliui Juozui Staškevičiui, gyvenančiam Toronte:

"Sveikinu kaip a. a. kun. Jono brolių, nes mes jį visi klasėje mylėjome ir šiandien didžiuojamės, kad jis buvo mūsų kurso alumnas. Tai verus israelita — kilnaus charakterio ir kunigiškos dvasios žmogus..."

Vysk. L. Povilonis iš Telšių kankinio kunigo a. a. Jono Staškevičiaus broliui Kanadoje rašė:

"Be galo gaila anksti mirusio Jūsų brolio kunigo Jono. Dar tik prieš kelias dienas varčiau jo tarnybines bylas, esančią mūsų Kuriijos archyve ir stebėjausi jo uolumu bažnytiniam reikalams, jo dideliu kruopštumu..."

T. Ž.

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Pokalbis su Sacharovu

Rusų, lietuvių ir kitų tautų disidentai kovoja už žmogaus teises

Italijos radijas ir televizija bei didieji dienraščiai paskutiniu metu plačiai informuoja italų visuomenę apie sovietų KGB pastangas suniekinti disidentų kovą už pagrindinių žmogaus teisių ir Helsinkio susitarimų įgyvendinimą. Plačiai skaitomas italų dienraštis "Il Tempo" sausio 30 d. laidoje paskelbė italų vyriausio televizijos žinių red. Gustavo Selva pasikalbėjimą su žymiausiu sovietų disidentu prof. Andriejum Sacharovu. Šis pasikalbėjimas buvo perduotas italų radijo ir televizijos laidoje. A. Sacharovas patvirtino, kad neseniai įvykęs atentatas Maskvos požeminiame traukinyje galėjo būti organizuotas sovietų KGB, siekiant sukompromituoti disidentų veiklą. Šiem tikslams pasiekti KGB esą nevengia žudynių ir smurto. Tai patvirtina paskutiniu metu įvykusios gausios paslaptingos mirtys. A. Sacharovas nurodė rusų vertėjo Konstantino Bogatoriovo, jam gerai pažįstamo kovotojo už žmogaus teises, neišaiškintą staigią mirtį. Panašiai neišaiškintomis aplinkybėmis žuvo ir baptistų pastorius Fiblienko. Ryškiausiu pavyzdžiu A. Sacharovas nurodė lietuvių inžinieriaus Tamonio žuvimą Lietuvoje. Šis statybos inžinierius esą atsisakė restauruoti II D. kare žuvusių sovietų karių garbei pastatytą paminklą, kurį sunaikinę veikiausiai lietuviai nacio-

nalistai. Inž. Tamonio mirtis liko paslaptimi, nes nebuvo jokių tardymo jai nušviesti. Jis žuvo po traukinio... panašiai, kaip tomis pat dienomis atsitiko ir iš darbo atleistam valdininkui Eugenijui Brunev, kuris prieš tai apsilankė pas Sacharovą, norėdamas susisiekti su užsienio korespondentais. Ar jis buvo gyvas išmestas iš einančio traukinio, ar tik jo lavonas, niekas nežinos, nes kaip įprasta — kaltininkai nesurasti...

Toliau A. Sacharovas pasikalbėjime su redaktoriumi Gustavu Selva priminė vaikų darželio mokytojos Lukšytės žuvimą Lietuvoje.

— Kodėl ją nužudė? — paklausė redaktorius Gustavas Selva.

— Ji buvo uoli katalikė ir, kaip mokytoja, kalbėjo vaikams apie tikėjimą ir bandė juos auklėti krikščioniškai.

— Kas ją nužudė?

— Niekas to nesužinos! Ji buvo rasta negyva viduryje kelio, — aiškino A. Sacharovas.

B a i g d a mas pasikalbėjimą, prof. Sacharovas pažymėjo, kad disidentų sąjūdis už žmogaus teises vis labiau auga ir apima vis platesnes mases. Jo niekas nepajėgs sulaukyti. Ypatingai plačiai jis reiškiasi Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Rytų Vokietijoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose. Kl. R.

Jaunimo veiklai reikia gairių

Ketvirtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjų komitetas yra sudarytas V. Vokietijoje. Studijų dienų programos komisijoj yra Vincas Bartusevičius, kuris pradėjo telkti idėjas sekančio kongreso tikslų klausimu. Rengėjų komitetas Vokietijoje labai laukia pasisakymų iš lietuviškosios visuomenės. Prašome visus skaitytojus reaguoti į šį straipsnį ir parašyti savo nuomones.

PLJS

Iki šiol visi kongresai turėjo tikslus. Tačiau tai nebuvo tikslai tikraja prasme, bet daugiau šūkiei arba kilnūs tautiniai norai. Tik dalį jų būtų galima laikyti bendraisiais, augščiausios abstrakcijos tikslais. Su realybe jie mažai ką bendro turėjo, nes buvo perbendri, perplatūs.

Kongresui reikėtų, šalia bendrų tikslų, ir labai aiškių, kurie konkrečiai nurodytų, ko siekiama, ir tuo apribotų kongreso tematiką. Kongrese siekti visko yra nesusipratimas. Jis negali atstoti penkerių metų veiklos ir neturėtų būti nė lituanistiniais kursais atstovams.

Pagrindinių jaunimo veiklos gairių nustatymas turėtų būti IV PLJ Kongreso tikslas. Tai mano siūlymas. Tokio tikslo siekimas yra problematiškas dėl kelių priežasčių: 1. Ar to darbo neatliks jau trečiasis kongresas? 2. Kam iš viso reikia planų ir programų? Reikia darbo, ne kalbų! 3. Ar neišeitų kongresas perdaug suintelektualintas, prašokas atstovų galimybes?

1. Iš tiesų, ruošiantis trečiajam kongresui, bent Ryšių Centro Amerikoje buvo planuota parengti veiklos programą, pačiame kongrese to reikalauta, o pokongresiniuose p r a š y m u o s e randame, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai pavyko sukurti veiklos planus. Tie veiklos planai — tai trečiojo kongreso nutarimai (paskelbti "Pasaulio Lietuvyje" nr. 20/1976).

Nutarimai buvo formuluoti pačiame kongrese, todėl išėjo gana įvairūs: vieni bendri, kiti labai konkretūs. Jų svoris nevienodas, nevienodos ir plotmės. Konkrečiomis veiklos gairėmis galėtų jie būti, bet čia, atrodo, peršoktas vienas laiptas, padaryti konkretūs sprendimai prieš nustatant pagrindinę kryptį. Taigi, nors tie nutarimai gali būti Sąjungos tolimesnės veiklos pagrindu, jie nėra principiniai, programiniai pasisakymai mūsų šiandieninių ir ateities uždavinių atžvilgiu. O tokių mums reikia!

Tam paryškinti vienas pavyzdys. Trečiojo kongreso nutarimas, kad PLJS per vienerius metus sušauks politinę konferenciją su PLB ir VLIKu. Lieka betgi neaišku, ko tokia konferencija norima pasiekti. Yra duotas aiškus

Ketvirtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjų pasitarimo dalyviai Vokietijoje. Viršuje iš kairės: R. Šileris, R. Zutautaitė, Š. Kondrataitė, A. Viliūnas, K. Ivinskis, G. Bauras, K. Pauliukevičiūtė, V. Bartusevičius, A. Lucas; sėdi: E. Juodvalkytė, A. Hermanas, A. Šmitas, Barasas, P. Nevulis. Pūkste šios nuotraukos fotografo V. J. Damijonaičio

uždavinys, bet nėra aišku, kur jis turi vesti, nes nėra aiškios jaunimo POLITINĖS VEIKLOS SAMPRATOS! (Ir visi politinės veiklos nutarimai kartu tos sampratos nerodo). Todėl pirma reikia pagrindinio jaunimo nusistatymo lietuviškos politikos klausimu apskritai. Kaip jis žiūri į lietuviškos politikos tikslą, lietuviškas politines partijas, VLIKą, ALTA, PLB politinę veiklą? Kur, jaunimo manymu, politinis darbas turėtų vykti — per senas partijas ir jų susibūrimus, ar gal reikėtų kurti naujus politinius sąjūdžius, kurie kiltų iš dabarties reikalavimų ir kurie rūpintųsi visais išėivijos reikalais, ne vien "Lietuvos laisvinimu", kuriuo užsiimti teįstengia dabartinės partijos? Tikslai turint toki programinį nusistatymą galima prasmingai daryti ir konkrečius žygius, kaip konferencijas, nes tada labai aiškiai bus žinoma, ko siekiama. Panašiai yra ir su kitomis sritimis.

2. Kita abejonė, kuri gali iškilti, yra klausimas, ko verti yra visi mūsų planai? Dažnai pajaukiama vyresnieji, kad jie tik posėdžiauja, rašo rezolucijas, kurių planus, o veiklos beveik nematyti. Iš tiesų, jei viskas liktų tik popieriuje, nereikėtų jokių planų. Darant planus, tikimasi, kad jie bus vykdomi. Kartas nuo karto reikia sustoti, apsižiūrėti, patikrinti savo padėtį, patikrinti kur einama. Nes mes daug kur esame patekę į ritualizmą, lengvai kartojame žodžius ir veiksmus, kurie gal turėjo prasimę kitose sąlygose, bet dabar yra tapę dažnai beprasimiai, juokingi ar net žalingi. Taigi, pergalvojimas savo egzistencijos ir pasireiškimą pagrindi-

dų yra gyvybinis reikalas, pakankamai svarbus būti kongreso tikslu.

3. Ar tokia tematika neviršytų atstovų galimybių, galėtų pasisakyti kongresuose dalyvavę.

Taigi, kongreso tikslu siūloma parengti ne konkretų jaunimo veiklos planą, bet išryškinti principinius, programinius jaunimo nusistatymus jį liečiančiais pagrindiniais klausimais, išryškinti jo uždavinius ir siekimus. Iš šitų principinių pasisakymų vėliau kiekvienas kraštas pagal savo padėtį ir išgalę galėtų suformuluoti SAVO veiklos programas ir jas vykdyti.

Kaip tik šiuo metu, man regis, reikia jaunimui pačiam persvarstyti savo padėtį ir siekimus, nes šie paskutinieji metai žymi tam tikrus pasikeitimus, reikalaujančius naujų visuotinių sprendimų. Pokario laikotarpis galutinai baigėsi. Tai laikotarpis, kuriame toną davė žmonės Lietuvoje gimę ir augę, prie jos emocijomis labai prisirišę. Todėl jie galėjo daug ką padaryti, nors daug ką darė remdamiesi klaidingomis prielaidomis. Buvo nekreipta daug dėmesio į gyvenimo realybę, o vadovautasi daugiau norais ir troškimais. Taip pvz. buvo manyta, kad mes grįšime į tėvynę, ir tam ruošiasi; manyta, kad kraujo ryšys yra esminis, ir todėl iš lietuvių tėvų kilę vaikai visuomet bus lietuviais; neįtautėje buvo laikomi tautos išdavikais; buvo tikėta, kad atskiras ASMUO bus stiprus ir tiek pajėgus, kad nugalės visus sunkumus, jei tik norės; kaltė dėl visokių tautinių nepasisekimų buvo priskiriama atskiram individui ar šeimai. (Dėlto jaunimas

ir šiandien dar svarsto, ko ir šiaip gudrūs žmonės klausia, kiek pinigų apsimokėtų išleisti sudaryti sąlygom nutautėjusiam sulietuvėti ar lietuvybei išlaikyti). Politikoje buvo bejėgiškai kartojamose teisinės pozicijos; nerastas joks prasmingas santykis su kraštu; politinės partijos susiaurino savo veiklą vien "Lietuvos laisvinimu"; ilgą laiką pasikliauta vien Amerikos politika, tikėta, kad jų ir mūsų interesai tie patys.

Šie ir daugelis kitų nusistatymų, norų ir vilčių vienas po kitu dužo. Namo grįžti negalim ir pagaliau gal ir nenorim; vien kraujo ryšys mažai ką reiškia, jei nėra aplinkos, kuri jaugina žmogų į atitinkamą bendruomenę. Lygiai nesusipratimas kaltinti atskirus žmones, jeigu jie nutolsta nuo lietuviškos bendruomenės. Čia kaltas, jei iš viso kaltas, ne atskiras asmuo, ne šeima, o visa bendruomenė. Politikoje po 1970 metų sudužo ir pasitikėjimas Amerika. Santykiai su kraštu reikalauja vis aiškesnio atsakymo.

Taigi, šie laikai yra didesnio netikrumo ir persiorientavimo laikai. Todėl jaunimas yra pašauktas iškiloms dabarties problemoms ir ateities uždaviniams duoti SAVO atsakymą. Ir tai nesiremiant norais ir troškimais, o realia padėtimi.

Vincas Bartusevičius,
kongreso programos komisija,
Vakarų Vokietija

Т. Ж.

57.000 TURISTŲ

Zarasų ekskursijų biuras pernai priėmė apie 57.000 turistų. Jų skaičiu padidino prie Zarasaičio ežero atidaryta stovykla, kurios 26 nameliai turi 120 vietų ir neseniai pastatyta valgykla. Biuro darbuotojai keliautojams yra paruošę 26 kelionių planus. Sekantį sezoną ekskursantai galės važiuoti Kareljon, lankytis valstybiniame Lietuvos parke ir Svecionių rajono Antanų miške, kur II D. karo metu buvo įsikūręs sovietinių partizanų štabas rytinei Lietuvos daliai. Čia dabar atstatytos partizanų žeminės, sutvarkytas privažiavimas. Žiemą ekskursijos daugiausia rengiamos į Latvijos ir Estijos miestus, Maskvą, Leningradą bei kitas Sovietų Sąjungos vietas. Už savo rūpestingas paslaugas Zarasų ekskursijų biuras pripažintas geriausiu visoje Lietuvoje.

VENGRISKAS TRAUKINYS

Vilniuje pirmojon kelionėn iškilmingai buvo išlydėtas Budapešto "Gano-Mavag" gamyklos atsiųstas dizelinis keleivinis traukinys. Jo raktus mašinistui S. Orlikui įteikė gamyklos direktorius Janošas Čergė. Šia proga Vilniun buvo atvykę Sovietų Sąjungos užsienio prekybos ir susisiekimo ministerijų atstovai. Dizelinis traukinys iš Vengrijos Vilniaus miestas jau yra gavęs ir anksčiau. Jais stengiamasi gerinti keleivių aptarnavimą.

V. Kst.

MŪSŲ LIETUVA Ilgiesiems

GALVOSŪKIAI

(Žiūrėkite piešinį). Sujungę taškus sužinosite, kas čia nupiešta

STOVYKLAUTOJAI

Mama, ir aš noriu stovyklauti, — prašė Algis, išlydėjęs savo vyresnįjį brolių į skautų stovyklą.

— Pasikviesk Paulių, galėsi kieme palapinėje išmiegoti.

Seką dieną dieną Algis ir Paulius smarkiai dirbo. Tempė sunkią palapinę, kalė kuolus pievoj, rišo virves. Sutemus, tėtė užkūrė nedidelį laužą. Mama leido pasikepti dešrelių. Susėdę apie gestančią ugnelę, visi kalbėjosi, pasakojo nuotykius.

Palengva ugnis baigė degti nakties šešėliai ilgėjo. Tėveliai palinkėjo stovyklautojams labos nakties ir nuėjo namo. Algis su Paulium pasiliko vieni. Darėsi vėsu. Kažkur toli girdėjosi mašinų burzgas.

— Tai ką, einam gulti? — lyg klausė, lyg siūlė Algis.

— Miegas ima — pritarė Paulius, nors abejojo, kad galėtų užmigti. Vaikai sulindo į palapinę: įsitaisė, užsiklojo antrklodes.

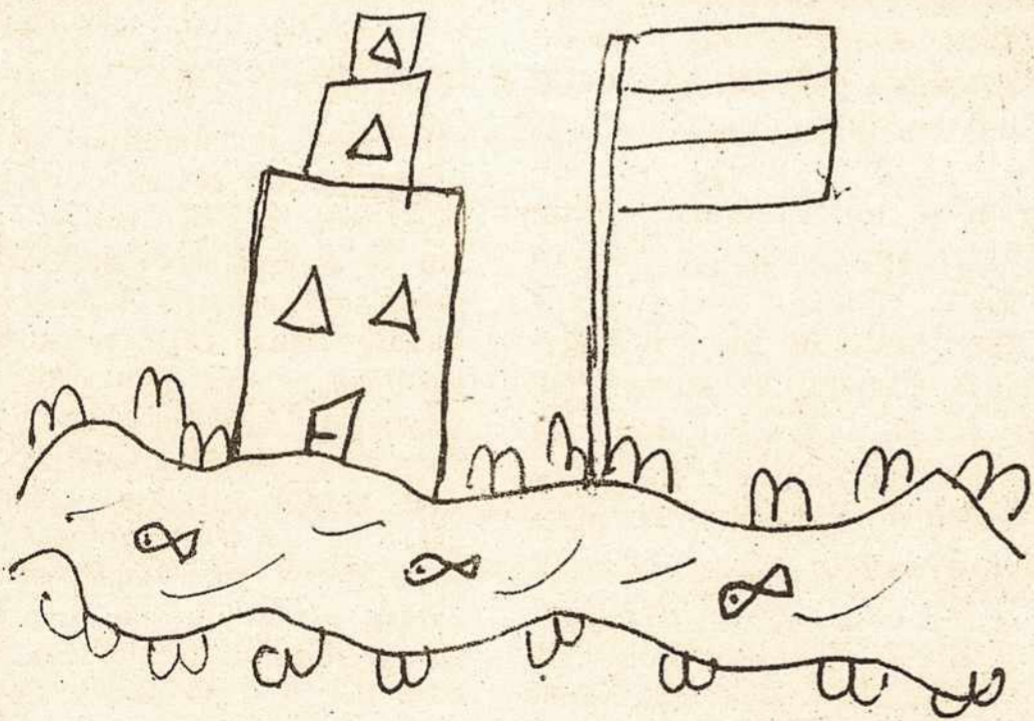
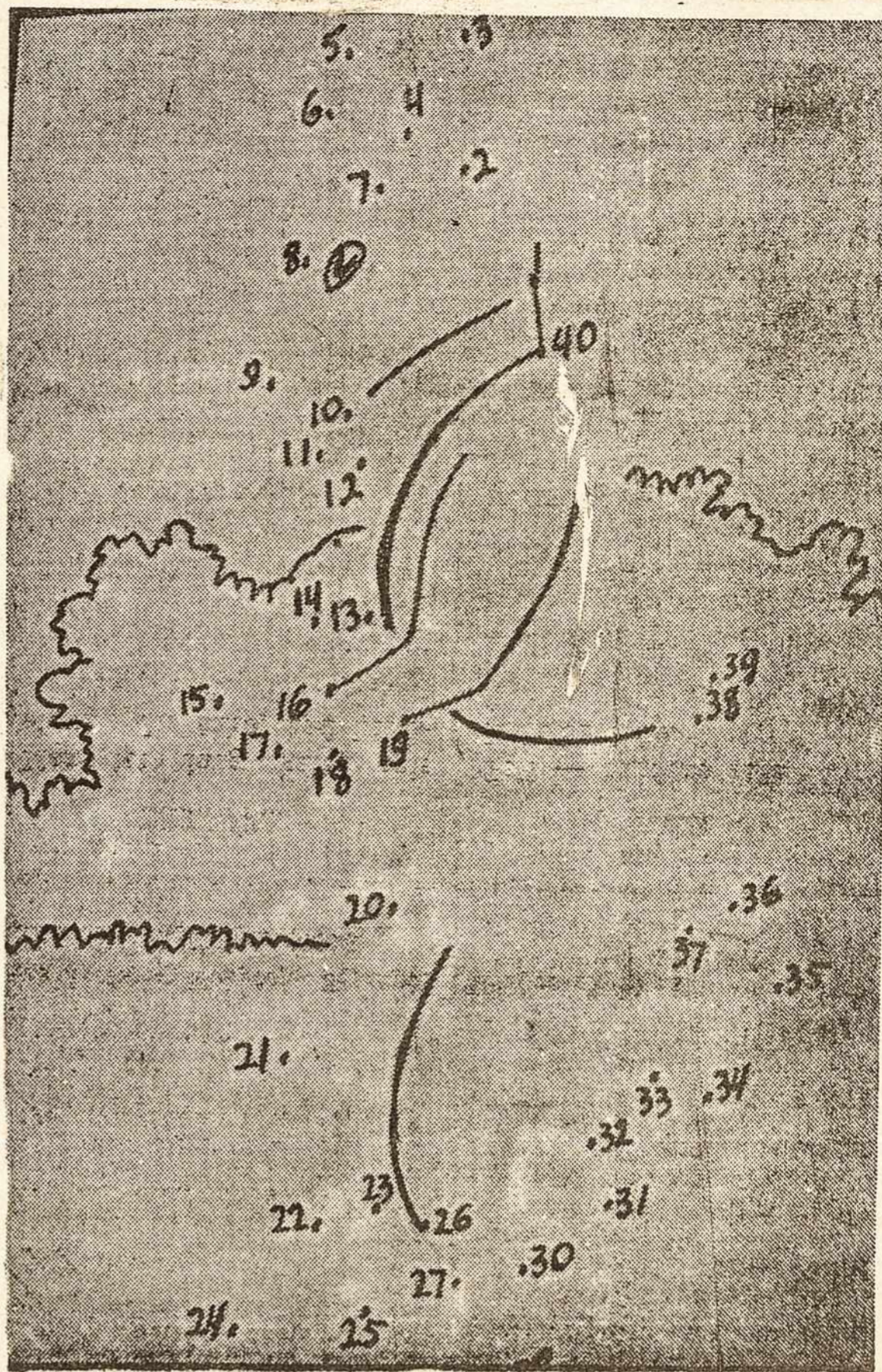
— Algi?
— Ką?
— Ar tu nieko negirdi? — Algis klausėsi.

— Tikrai, girdžiu!
Visai netoliese, virš palapinės lyg vaikščiojo, lyg verkė kažkas.

— Tikriausiai pelėda.
Vaikai nusiramino ir greit užmigo.

Pirmas pabudo Algis. Aplink ausis zvimbė uodas ir neleido miegoti. Zzz — zvimbė iš kairės. Algis pliaukštelėjo delnu per kairįjį žandą. Zzz — pradėjo zvimbti iš dešinės. Algis gaudė rankomis orą, bet uodas greitesnis. Algis užsidengė galvą antrklode ir bandė užmigti. Bet kur tau! Uodas, matyt, pasikvietė draugą, nes virš galvos pasigirdo dvigubas zirzimas: vienas storas nuobodus Zzz, o kitas balsas įkyresnis, zi, zi, zi., — Algis daugiau neiškentė ir, pabudinęs Paulių, nuėjo namo.

Kristina Niedvaraitė,
Montrealio lit. m-lą. Kanada.
"Liepsna".

Clarice TRAKŲ PILIS, kaip ja mato Klarice Bacevičiūtė

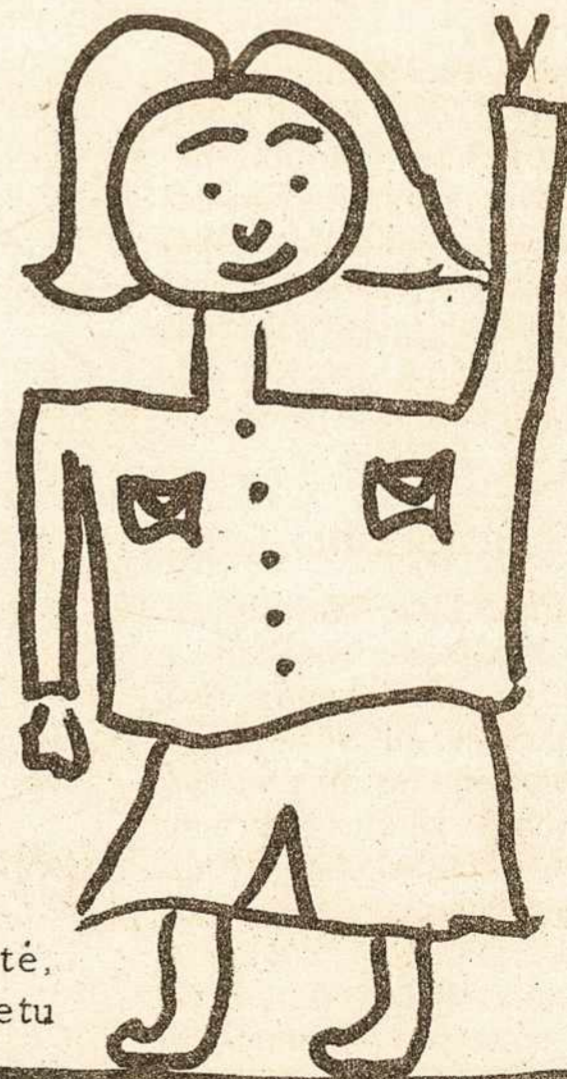
LIETUVA

Mano tėtė daug kalba apie Lietuvą. Jis sako, kad Lietuvoje labai gražu. Jis gyvena prie Nemuno. Jis sako, daug maudėsi Nemune. Lietuvoje jis

turėjo arkliuką. Kai bombos krito, viena bomba užkrito ant jo arkliuko.

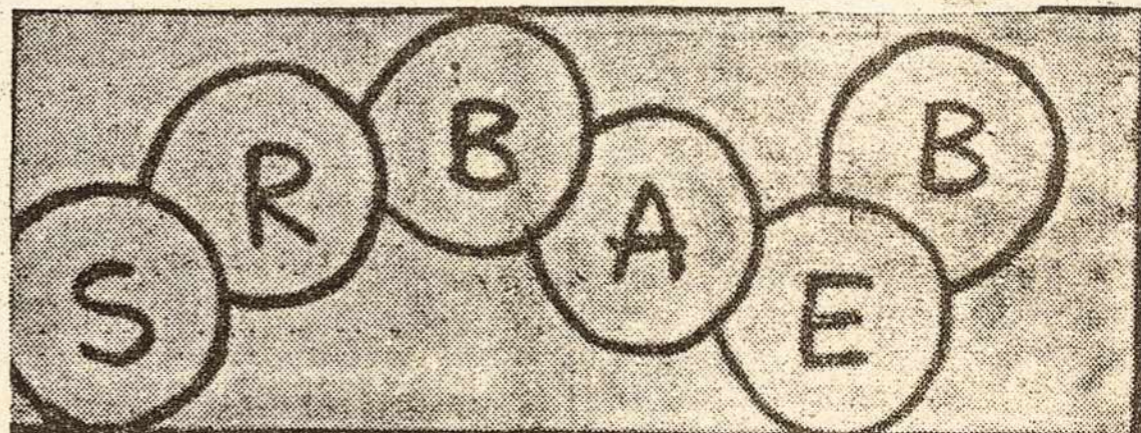
Darius Maurukas,
Dariaus - Girėno lit. mokyklos
II skyriaus mokinys.

PAUKŠTYTĖ

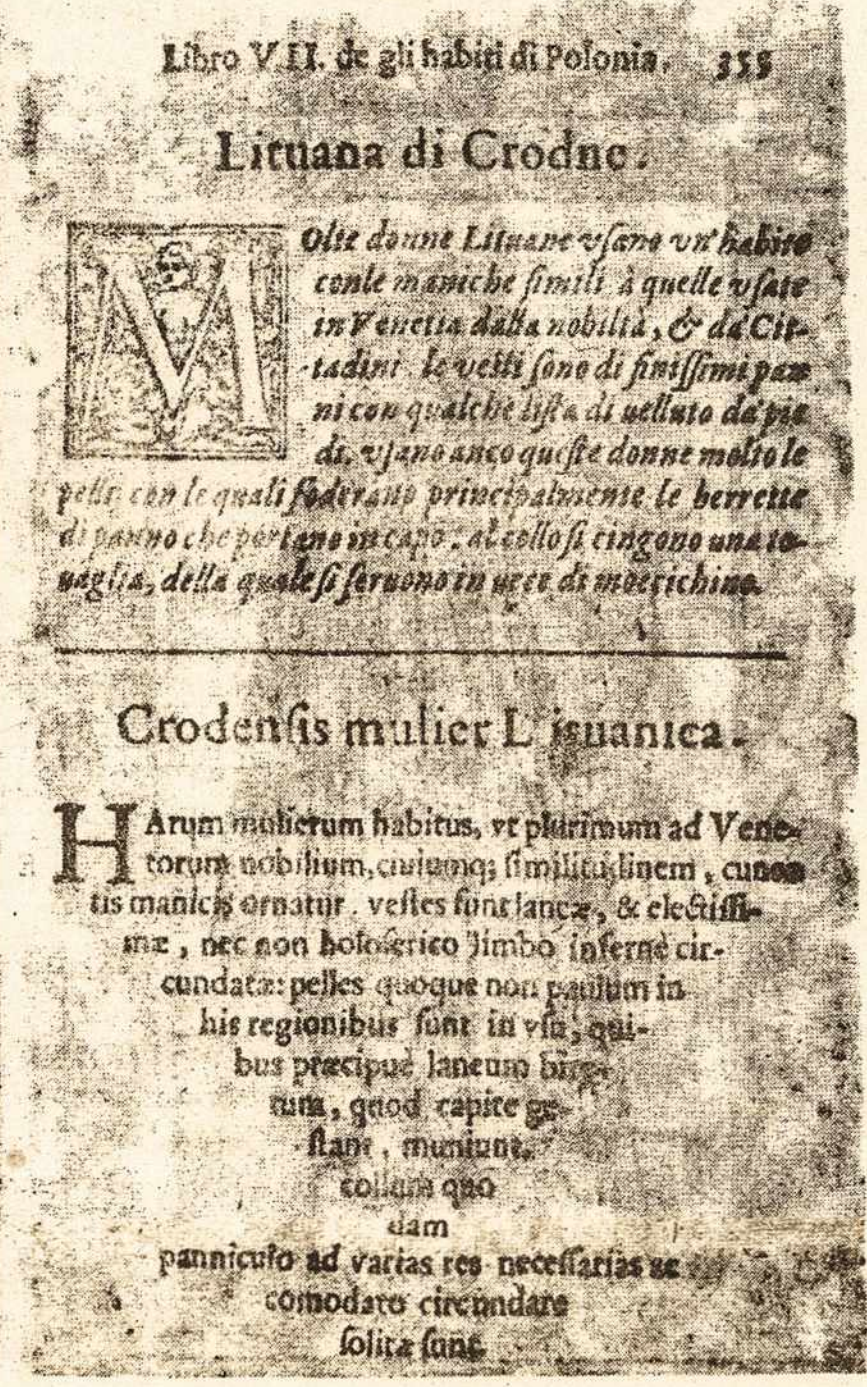
Silvana Jurčiukonytė,
7 metu

(Žiūrėkite piešinį). Iš šių raidžių sudėkite vieno žvėries pavadinimą).

"Lithuanian National Costume"

Dailininkų Tamošaičių veikalas

Pirmoji lietuvių tautinių drabužių graviūra Cesare Vecellio albume, išleistame Venecijoje 1590 metais

A. RINKŪNAS

Antanas Tamošaitis ir Anastazija Tamošaitienė yra lietuvių tautinių drabužių žinovai, tyrinėję senovinių drabužių kilmę, jų dėvėjimo tradicijas bei pročius Lietuvoje ir ilgus metus studijavę drabužių audimo būdus, raštų bruožus ir spalvų derinimus.

Antanas Tamošaitis jau nuo 1926 m. yra rinkęs įvairiose Lietuvos apylinkėse lietuvių liaudies meną Čiurlionio galerijai ir Žemės ūkio Rūmų oromuzėjui. Išmoko pats austi, kad galėtų intymiau tyrinėti sodiečių audinius, o ypač tautinių drabužius. Tarnaudamas Žemės ūkio Rūmuose, telkė senovinių išeišinių drabužių rinkinius, paruošė tautinių drabužių leidimą ir stengėsi, kad tų drabužių audimas ir dėvėjimas vėl grįžtų į gyvenimą. Tamošaitis tautinių drabužių dėvėjimo reikalu rašė straipsnius spaudoje, skaitė daug paskaitų. Audimo daile ir jų technologija dėstė Žemės ūkio Akademijoje, pats ir per savo studentes rinko iš šimtamėčių moterų žinias ir užsilikusius drabužių pavyzdžius. Po ilgų tyrinėjimų 1939 m. Žemės ūkio Rūmai išleido jo veikalą "Lietuvių moterų tautiniai drabužiai" (Sodžiaus menas 7-8).

Anastazija Tamošaitienė (buvusi Antano studentė) 1931 m. įsijungė į audinių tyrinėjimo

darbą, išmoko austi ir audinių daile studijavo Švedijoje (švedų stipendija) ir Austrijoje. Anastazija yra dailininkė, ir jos austi tautiniai drabužiai turi glaudų ryšį su senoviniais išeišinių drabužiais, pasižymi kontrastiniu spalvų derinimu. Kaip pavyzdį galima nurodyti, kad už savo austą tautinį drabužį yra laimėjusi pirmą vietą visos Europos tautų tarptautinėje parodoje Berlyne 1938 metais.

Tamošaičiai yra atsivežę iš Lietuvos į Kanadą didelius rinkinius senoviškų 18-19 š. lietuvių sodiečių drabužių, o taip pat sukupinę nemažai įvairių istorinių šaltinių apie juos. Jų bibliotekoje yra bemaž visa literatūra apie Europos tautų istorinius ir sodiečių drabužius.

Antanas ir Anastazija Tamošaičiai seniai rengėsi parašyti veikalą apie lietuvių išeišinių tautinius drabužius. Prieš trejetą metų Kanados vyriausybės atstovai susidomėjo Tamošaičių audinių rinkiniais, jų patyrimu bei žiniomis toje srityje ir per Kanados Lietuvių Bendruomenę paskyrė Antanui ir Anastazijai Tamošaičiams piniginę paramą \$4.500 parašyti anglų kalba studijai ir parengti iliustracijas apie lietuvių tautinius drabužius (Lithuanian National Costume).

Abu Tamošaičiai pastaraisiais trejais metais rinko medžiagą

iš archeologinių, istorinių ir etnografinių šaltinių, susirašinėdami su bibliotekomis ir atskirais asmenimis, jieškodami pirmiečių šaltinių. "Lithuanian National Costume" veikalo parengimas jau užbaigtas ir jieškoma leidėjų jam išspausdinti.

Be pačios įžangos, apimančios lietuvių tautinių drabužių kilmę, jų dėvėjimą ir daile, yra istorinė dalis apie senovės drabužius. Šiam skyriui žinios imtos iš archeologų J. Puzino, M. Gimbutienės, R. Kulikauskienės ir R. Rimantienės veikalų. Istorinių drabužių pradžiai gauti pirmųjų lietuvių istorinių drabužių originaliniai medžio graviūrų atspaudai iš Cesare Vecellio veikalo, išleisto 1590 m. (gauta per istoriką kun. R. Krasauską).

Vienas pirmųjų šaltinių apie sodiečių drabužius yra M. Praetoriaus veikalas "Deliciae Prussiae oder Preussische Schaubuehne". Berlin. 1872, XVII š. pabaigos Rytų Prūsijos merginų tautiniai drabužiai; Th. Lepner, "Der Preusche Littauer", Danzig, 1744 (1848).

Pačios seniausios žinios apie lietuvių drabužius yra užfiksuotos kituose prūsų lietuvių leidiniuose (Otto Glagau, Gisevijus, Vydūnas). Taip pat daug žinių bei iliustracijų-graviūrų yra imta iš lenkiškų ir rusiškų šaltinių.

Iš lietuvių spausdintų šaltinių yra S. Daukanto, Kristijono Donelaičio, Paryžiaus 1906 m. parodos albumo ir daugelį kitų.

Tamošaičių surinkta ir veikalo rankraštyje įjungta medžiaga apie lietuvių tautinius drabužius yra pati gausiausia.

Be istorinių žinių ir iliustracijų, veikale yra etnografinė

Lietuvos žemėlapis su skirtinomis tautinių drabužių dėvėjimo apylinkėmis. Kiekvienos apylinkės drabužiai yra detalios aprašyti ir fotografijomis (iš senovinių drabužių rinkinių) bei piešiniais atvaizduoti. Veikale išsamiai aprašyta galvos danga, karoliai, marškiniai, sijonai, prijuostės, liemenėlės ir vyrų drabužiai.

Veikalui buvo padaryta keli šimtai spalvotų ir vienspalvių nuotraukų, daugelis grafiškų ir spalvotų piešinių.

Išspausdintas veikalas būtų didoko formato, apimantis daugiau kaip 200 puslapių, su keliais šimtais nuotraukų ir keliolika spalvotų lentelių. Veikalas tarnautų lietuvių tautinių drabužių studijoms, teatro, tautinių šokių, muzikos bei chorų ansambliams, o taip pat būtų praktiškas vadovas tautinių drabužių audėjoms.

Pažymėtina, kad Antano ir Anastazijos Tamošaičių veikalas "Lithuanian National Costume" būtų pirmas ta tema anglų kalba.

Gausios daugiaspalvės nuotraukos veikalo leidimą labai pabrangina, tad, jeigu ir būtų gauta valdžios parama, jos tikrai neužtektų. Laukiama, kad į jo leidimą įsijungtų mūsų fondai ir kitos finansinės institucijos.

T. Ž.

● Niekas nežino kas yra mirtis — galbūt ji yra didžiausia geradarybė žmogui. Tačiau visi jos bijo, tarytum žinodami, kad ji yra didžiausia blogybė. Platonas

CHARLES BRONSON, pagarsėjęs filmų bei televizijos aktorius, paskutiniu metu susilaukė dėmesio ryšium su vienuoliktuoju filmu "From Noon Till Three", kuriame vaidina jis kartu su žmona. Kanados televizijos savaitinis kataloginis leidinys "tv hebdo" (prancūzų k.) 1977 m. 30 nr. išspausdino Noemia Young rašinį "Kietas romantikas" apie Ch. Bronsoną. Jame rašoma, kad tai lietuvių kilmės aktorius pavarde Bunchinsky (Bučinskas?, Red.), gimęs 1921 m. lapkričio 3 d. Pensilvanijoje. Tarnavęs kariuomenėje, dirbęs statybos darbininku, kepeju, virėju, šoferiu. Susidomėjęs filmų sritimi, rado kelią į tarptautines platybes. Vedęs anglę Jill Ireland. Turi 6 vaikus 5-22 m. amžiaus iš buvusių santuokų ir dabartinės. Prie rašinio pridėtos kelios nuotraukos. Jo nuotrauka papuoštas ir leidinio viršelis.

AR ŽINAI, kad...

Pagal prof. A. Salio surinktus duomenis, lietuvių kalba dėstoma 39 universitetuose Europoje, net ir Sovietų įtakoje esančiuose Berlyno, Leipzigo, Prahos, Varšuvos, Krokuvos ir Peznanės universitetuose.

Mokslininkas Elisė Reelus, miręs 1905 metais, savo prancūzų kalba išleistame „Visuotinės Geografijos veikale sako: „Jeigu tautos vertė žmonijos visumoje būtų matuojama jos kalbos grožiu, tai lietuviai būtų pastatyti pirmo eilės Europos gyventojų tarpe“.

Apie aukštą kultūros lygį Lietuvos sostinėje liudija faktas, kad tarp 1633 ir 1636 m. italų dainininkų vadovybėje Vilniuje buvo suvaidintos trys operos: „Galatėja“, „Juditė ir Dafnė“ bei „Elenos Pagrobimas“. Vos aptilus karui dėl Nepriklausomybės, opera „Travijata“ buvo suvaidinta Kaune 1920 m. Š. Amerikoje veikia Chicagos Lietuvių opera. Nors jos spektakliai kaštuoja milijonus kruzeirų, ji sėkmingai eina pažangos keliu, pateikdama ir lietuvių kompozitorių operų.

Rašytojas Ostrovski pasakė: „Geros knygos-laimėjimas, bevertės laiko gaišinimas, blogos knygos-laiko vogimas“.

Vilniuje 15 šimtmečio pradžioje Vakarų Europos pirkliai turėjo, prie Senosios gatvės, įrengę savo prekių sandėlius rūsyje, kuris neseniai buvo surastas.

Prieš 3 metus mirė Antanas Kavaliauskas, Šalnakundžių kaimo, Kupiškio vlsč. — sulaukęs 110 metų. Rusu-Japonų karo metu jis tarnavo muziku Caro armijoje ir buvo nušautas net į Manžiūriją.

Maroke Š. Afrikoje universitetas buvo įkurtas 859 metais; Oksforde, Anglijoje, 1167 m.. Paryžiuje — 1180 m. Lietuvos sostinės universitetas po dviejų metų minės 400 metų įsteigimo sukaktį. (Maskvoje universitetas buvo įsteigtas tik prieš 200 metų).

Tirpstant Lietuvoje ledynams, prieš 12 — 14.000 metų, liko daug uolienu gabalų, atneštų iš Suomijos ir Švedijos. Didžiausia uoliena buvo

įkopus Puntukas, prie Anykščių, ant kurios yra iškalti Dariaus ir Girėno — lietuvių lakūnų nugalėjusių 1933 m. Atlantą veidai ir testamentas. Neseniai buvo rastas Barstyčių aikmuo, kuris buvo paskendęs. Jo ilgis 13 metrų, aukštis — 4 metrai.

46 metrų aukštumo eglė auga Pūnės miške, kuriame taip pat yra daug pušų siekiančių 42-43 metrų aukščio.

Krokovoje, Vavelio pily, neseniai buvo atkurtas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Kazimiero karstas, kuris 1492 metais valdovą palaidojus niekad nebuvo paliestas. Kazimieras buvo Jogailos sūnus. Lenkų spaudos teigimu iš jo palikuonių yra kilusi ne tik Anglijos karalienė Elzbieta II-ji, bet ir devyni kiti karaliai, karalienės ir kunigaikščiai. Anglų Reuterio korespondentas Kazimierą apibūdina kaip labai gabi valdovą, meno ir mokslo globėją. Korespondentas aprašo ir Kazimiero žmonos Elzbietos 13 vaikų, minėdamas kur jie karaliai, tik užmiršo papasakėti, kad vienas jo sūnus, Kazimieras, yra apskelbtas šventuoju ir ypatingai Lietuvos jaunimo Globėju.

Seniausias ažuolas Lietuvoje auga prie Zarasų, Stelmužėje. Jo amžius daugiau kaip 2.000 metų. Ažuolo kamieno apimtis — veik 9 metrai.

Tur būt trumpiausią testamentą yra palikęs rašytojas Jean Rabelais. Mirdamas jis padiktavo: „Turto neturiu, esu daug kam skolingas, o visa kita palieku pavargėliams.“

Bičių medus turi daug formalino, kuris yra labai geras vaistas širdies raumenims sustiprinti.

Žmonija pažinojo stiklą jau prieš 6.000 metų

Praėjo 1124 metai nuo Apolės pilies, prie Skuodo, apsupimo, švedų karaliui Olafui įsibrovus į Lietuvą.

Karalius Žygimantas Senasis įsteigė Lietuvos popieriaus fabriką prieš 453 metus.

Kai 1941 metais japonai užpuolė amerikiečių karinę jūrų bazę Pearl Harbour, nuostolių padarė apie milijoną dolerių neskaitant žmonių gyvybių. Apie tą įvykį filmas, padarytas po 20 metų, kaštavo 20 milijonų dolerių.

NEMO

ŠYPSENOS

Kiek trūksta

Kai milijonierius Rockefelleris buvo paklaustas, kiek pinigų daro žmogų laimingą, jis atsakė:

Tik truputį daugiau, negu jis turi.

Parašyta ir paskaityta

ML 1500-tojo numerio minėjimo, proga

Halina Didžiulytė Mošinskienė

MAMO PIRMAS ŽINGSNIS SPAUDON

Atvykusi Brazilijon 1947 metais su šeima ir išgyvenusi 6 savaites Ilha das Flores visus „patogumus“, persikėlėme pagaliau gyventi į Mury, tylų ir ramų užkampį, priklausantį Nova Friburgo miesto valdybai, kurį pamėgo Rio gyventojai dėl labai malonaus ir sveiko klimato 1000 metrų augštumoje, daugumoje apaugusioje eukaliptų miškais.

Mury randasi 150 klm. nuo Niteroi, Minas Gerais linkme. Čia apsigyvenome pradžioje be elektros šviesos ir vandentekio, bet turėjome visą gamtos grožį mūsų dispozicijai: grynas oras pilnas egzotiškų aromatų, vabzdžių žvimbėjimo, „vagalumen“ naktiniu žiburiavimu ir varlių-vyžos dydžio - nepailstančių serenatų — Dienos pralėkdavo smulkiuose darbuose, o ilgi vakarai būdavo prie žibalinės lempos, arba žvakių šviesos. Tada gaudavau retkarčiai spaudos iš JAV-ių, kurią man atsiųsdavo draugė iš New Yorko, labai pavėluotomis žiniomis, bet man buvo atgaiva lietuviškas žodis. Juk gyvenau tarp svetimtaučių ir svetimam krašte. Nei radio, nei TV tada neturėjau. Tai vaikams skaitydavau vis tas pačias lietuviškas pasakas, iš kelių, jau vos besilaikančių knygelių, atsivežtų drauge.

Taigi, galite įsivaizduoti, kokia didelė ir maloni staigmena buvo man, kai 1948 m. pabaigoje mano vyras atvežė man iš Rio de Janeiro pirmuosius „Mūsų Lietuvos“ numerius. — Tai buvo tikra šventė. Verčiau lapą po lapo, skaičiau nuo pradžios iki galo ir iš galo iki pradžios, po keletą kartų tuos pat straipsnius, o ypač malonu buvo sutikti pažįstamas pavardes.

Ados Stančikaitės Abraitienės viršeliai, buvo kiekvienas — atskiras grafikos paveikslas. Gi Adą prisiminiau iš knygelės „Jaunučiai daigeliai“, kur buvo jos — pradedančios piešti mokinukės — keletas iliustracijų, kai ji mokėsi pradinėje mokykloje pas mano tetą ir dėdę. — Dabar tuose jos paveiksluose jaučiau simboliką, svajones ir ilgesį. Toli toli likus nuo brangios ir labai skaudžios praeities, buvo gera tame „eukaliptų vienuolyne“ pajusti Lietuvos artumą.

Gyvenau su vaikais, uošve ir teta atskirta nuo lietuvių iki 1951 metų. Tais metais išsikvietė mane vyras pasisvečiuoti į S. Paulo miestą. Tada pirmą kartą aplankiau Valavičių šeimą Vila Zelinoj, rua Campos Novos. Susitikimas su lietuvišiais, pamaldose atsilankymas, giliai mane paveikė, lyg nupurtė geltonų Brazilijos dulkių sluoksni. Ilgesys savo krašto, savo giminių likusių Lietuvoje kažkur turėjo išsilieti, ir vieną popietę sėdau prie stalo.

Parašiau „Laišką Motinai likusiai ten anapus...“ — Tais laikais dar negalėjome susirašinėti su tėviške, tai laišką padaviau „Mūsų Lietuvos“ redakcijon.

Kai grįžau į Mury, po kiek laiko gavau „Mūsų Lietuvą“ — „laiškas“ buvo atspausdintas. O vėliau „Motinos dienos“ proga, Jonas Kaseliūnas, gyvendamas Belo Horizonte, jį įkalbėjo į plokštelę.

Taip aš įžengiau į lietuvių spaudą tuo „laišku“, kurio mano motina niekada neskaitė, bet skaitė kitos motinos ir joms jis patiko...

Atžymint 1500-įj „M.L.“ numerį, mano giliausia padėka ano meto redaktoriui prel. Pijui Ražaiškus, kuris pirmas įvertino mano pirmąsias, kuklias pastangas lietuviškoje spaudoje, vėliau išvedusios mane į platų rašto kelią.

Yra rusų patarlė: „Ką parašysi plunksna, to ir kirviu neiškaposi“. — Ir kol turėsime spausdintą lietuvišką žodį, lietuviybė vis bus gyva, ir Lietuvos vardo niekas nepajėgs ištrinti iš istorijos lapų.

Nenumatyta pasekmė

— Iš visko matyti, kad kaltinamasis sulaužė kėdę, trenkdamas ją į žmonos galvą. Kuo gali pateisinti save?

— Pone teisėjau, tai buvo nenumatytas įvykis. Aš visai neturėjau tikslo sulaužyti kėdę.

Taip, bet...

— Ar tamsta vakar teatre buvai su savo žmona?

— Taip, tik prašyčiau jai to nesakyti.

Laisvė

— Mano žmona visuomet daro, ką nori.

— O tu?

— Aš irgi darau, ko ji nori.

Uždarbis

Vienoje Šiaulių dirbtuvėje:

— Kodėl dabar mums išmokamas uždarbis kiekvieno mėnesio 27 dieną, vietoj pirmos?

— Ar dar nežinai? Tam, kad užtektų iki pirmos!

Menas

— Savo paveiksluose aš noriu būti augščiau minios!

— Tuomet piešk iškabas!

Laiko klausimas

— Ar manote, kad ilgos sužieduotuvės yra geras dalykas?

— Aišku. Juo ilgiau vyras susižiedavęs, juo trumpiau jis yra vedęs.

Parinko Pr. Alš.

MŪSŲ ŽINIOS

PABALTIEČIŲ GEDULO DIENA

Birželio 9, ketvirtadienį, iškilusis Ibirapueros Veteranų Mauzoliejus plačiai atvėrė vartus Pabaltiečių gedulo dienai. Ten, kur ilsisi Brazilijos didvyriai ir yra Nežinomojo Kareivio kapas, susirinko ne tik Estijos, Latvijos ir Lietuvos kolonijos São Paulo, o ir kitų pavergtų tautų atstovai (buvo paminėti net dviejų žydų organizacijų nariai, atstovaujantys Rusijoje persekiojamiems žydams) ir kelios pačios Brazilijos delegacijos. Oficialiai brazilų tautai atstovavo Deputada Dra. Dulce Salles Cunha Braga, kuri kelias dienas prieš tai valdžios rūnuose oficialiai priminė tragišką trijų Pabaltijo tautų padėtį (jos kalbos tekstas atspausdintas Diário Oficial leidinyje). Ekumeninėm pamaldom vadovavo S. Paulo arkivyskupijos ekumeninio sąjūdžio koordinatorius, katedros kapitulės pirmininkas, Mons. Eladio Correia Laurini, dalyvaujant kun. Pr. Gavėnui ir latvių pastoriumi Jakob Mekš. L. K. B. nės choras tikrai meniškai palydėjo pamaldas giesmėmis; prie vėliavų, kurios supo altorių, pakaitomis stovėjo jaunimas tautiniais rūbais.

Apeigos prasidėjo padedant prie Nežinomo Kareivio kapo gėlių vainiką Pabaltijo tautų vardu (vainiką nešė lietuvaitės) ir visiems sugiedant Brazilijos Tautos Himną. Sekė ekumeninės pamaldos, per kurias skaitymus, psalmes, maldas skaitė įvairių tautų ir tikybų atstovai, duodant tikrai gilaus vieningumo vaizdą.

Per homiliją kun. Pr. Gavėnas nušvietė šios celebracijos gilią prasmę ir reikšmę: Pabaltijo tautų genocidas, pradėtas birželio 13-14 dienos naktį, tęsiasi iki šios dienos; iššaukęs gilią rezistenciją, reikalauja vis naujų aukų; pavergtos tautos šaukiasi laisvojo pasaulio pagalbos; tas šaukimas mus pasiekė ne tik žodžio, o ir kraujo ir net ugnies balsu (Romas Kalanta ir kiti); vakarų pasaulis yra toji „tylos bažnyčia“, kuri kažkaip nedirba pakelti savo balso; ši celebracija – kaip tik mūsų balsas, šaukiantis laisvės ir teisės laisvai apsispręsti Pabaltijo ir kitoms komunizmo pavergtoms tautoms.

Mons Laurini, vadovaudamas koncelebracijai, prieš komuniją pakvietė visus kalbėti „Viešpaties maldą“ su pasitikėjimu iškeltom rankom (kai kas pastebėjo ir žydus meldžiantis kartu su krikščionimis), o paskui iškviėtė Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovus, kuriems perdavė „taikos pasisveikinimą“, po kurio visa tarptautinė „bažnyčia“ sveikinosi. O paskui, po komunijos, kalbėdamas ir paties kardinolo vardu, priminė Pabaltijo tautų praeitį, dabartį ir ateitį, žadindamas tikėjimą laisve ir tautiniu prisikėlimu. Kaip ženklą brazilų tautos padėkos ir pagarbos Pabaltijo tautoms, priėjęs pabučiavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavas, kas dalyvaujantiuose sužadino didelį susijaudinimą ir iššaukė karštas ovacijas.

Vėliau daug kas stengėsi pabrėžti, kad dar niekad nedalyvavęs tokiose jaudinančiose apeigose.

Pamaldose dalyvavo, iš vakaro atskridęs, prof. Antanas Klimas ir iš Rio atvykęs, tenyščių lietuvių atstovas, Antanas Gaulia.

PABALTIEČIŲ MANIFESTAS

Pabrėžtina, kad vietinė spauda nepašykdėjo vietos savo puslapiuose, tai vienaip, tai kitaip primindama Pabaltiečių Gedulo dieną, o tretysis visam pasauliui dienraštis, O ESTADO DE SÃO PAULO, 8 dienos laidoj, ne tik priminė dienos reikšmę ir kvietė sanpauliečius dalyvauti minėjime, bet ir patalpino išties Pabaltiečių MANIFESTĄ, kurį priėmė ir pasirašė ir PRO LIBERTATE, būtent visų tautų, pavergtų ir kovojančių prieš komunizmą komitetas. Manifestas, tiesa, įdėtas ne iškiliausioj laikraščio daly, tačiau tokioj vietoj (Cidade e Serviços), kad cenzūra, jei ir norėtų, negalėtų prikibti.

Taigi Pabaltiečių komitetas ir Pavergtųjų Tautų komitetas šiuo manifestu, kurį pristatė kaip „protesto balsą prieš sovietų saivalią“.

– SOLIDARIZUOJA su Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautom, su ten veikiančiais laisvinimo sąjūdžiais ir tų tautų tremtiniais bei išeiviais ir jų sąjūdžiais;

– PROTESTUOJA prieš apgaulingą šių tautų užpuolimą ir užėmimą, laužant visus prigimtos teisės dėsnius ir pasirašytas sutartis, ypač prieš religijos, kultūros ir tautiškumo persekiojimą;

– REIKALAUJA leisti atsistatyti nepriklausomom Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybėm anksčiau sutartimis nustatytoje ribose; ir laiduoti galimybę joms, kaip ligiateisiam nariam, įeiti į Jungtinių Tautų šeimą.

Todėl REIKALAUJA, kad

- rusų kariuomenė pasitrauktų iš šių užimtų kraštų,
- ištremtieji galėtų grįžti į savo gimtuosius kraštus,
- ONU kontroliuojamu plebiscitu būtų pravesti laisvi rinkimai. Kol prie to neprieita, Rusija turi įsipareigoti
- gerbti pagrindines prigimties žmogui duotas teises, vadovaujančias tautų santykiams,
- leisti šių tautų piliečiams naudotis teise laisvai susirinkti,
- leisti naudotis keliavimo laisve, be baimės būti persekiojamiems ar baudžiamam.

Atnaujinę savo padėką ir ištikimybę Brazilijai, pasirašiusieji komitetai prašo brazilų tautą remti šių tautų kovą prieš didžiausią bendrą visos krikščioniškosios civilizacijos priešą, tarptautinį komunizmą, ir pakartoja savo karštą šaukimą – padėti išsilaisvinti pavergtosioms tautoms, o taip pat neleisti, kad kitos tautos pakliūtų komunizmo vergijon.

Tai gan ryškūs pavergtųjų tautų „protesto balsas prieš sovietų saivalią“ nors kiek atsiliepa į pavergtųjų brolių šaukimą.

PROF. ANTANO KLIMO PASKAITOS

Seniai laukto prof. ANTANO KLIMO paskaitos vyko šv. Kazimiero p. jos salėj birželio 10, 11 ir 12 dd. vakarais.

Pirmą vakarą, BLB-nės valdybos pirmininko, Alg. Saldžio, pristatytas ir pasveikintas, profesorius kalbėjo apie lietuvių kalbos kilmę ir jos giminybę su kitomis indoeuropiečių kalbomis; antrą vakarą – apie lietuvių kalbos išsivystymą ir jos reikšmę indoeuropiečių lyginamojoje kalbotyroje; trečią vakarą – apie lietuvių kalbos struktūrą ir dabartinę jos padėtį.

Nors laikas buvo labai ribotas, bet vistiek profesorius įstengė klausytojus pavadžioti po platųjį 5.000 metų laikotarpį, kviesdamas lyginti kai kuriuos kasdienius mūsų kalbos žodžius su indoeuropiečių prokalbe bei kitomis kalbomis. Kai kuriose kalbose tie mums giminingi žodžiai daugiau ar mažiau pasikeitę neseniai, kitur – prieš 2.000 metų ar net visai pranykę, kai tuo tarpu lietuvių kalba yra išlaikiusi senosios prokalbės ne tik pagrindines struktūros formas, o ir net niekuo nepasikeitusius išties žodžius, tuo sudarydama kalbotyrininkams neikainuojamą žinių šaltinį. Todėl pabrėžta, kad dabar joks rimtas kalbotyrininkas negali apsieiti be lietuvių kalbos; priešingai, ji kasdien vis daugiau vertinama – net daugiau, nei sanskrito, graikų ar lotynų kalbos, kurios jau mirusios, kai tuo tarpu lietuviai lietuviškai kalba ne tik Lietuvoje, o ir Brazilijoje.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

Gausūs klausytojai savo klausimais profesoriui davė progos išaiškinti dar daugiau nežinomų ar anksčiau kitaip aiškinamų dalykų.

Profesoriui Klimui dėkinga BLB-nė ir visi lietuviai, kurie galėjo jo paskaitose dalyvauti. O taip pat dėkingi ir PLB-nei, kuri tokį įdomų paskaitų ciklą organizavo.

KELIAUJA

P-lė Rymantė Steponaitytė š. m. birželio mėn. 8 d. išvyko 3-jų mėnesių atostogoms į Australiją. Linkime jai gražiai ir naudingai praleisti atostogas.

Steponaičių šeima

Birželio 10 dieną mirė VERNIKA GREŠKONYTĖ-BUDREVIČIENĖ, gimusi 1899 m. rugpjūčio 12 d. Lazdijuose, Suvalkijoje. Buvo gera, pamaldi senutė, paskutiniaisiais metais daug sirgusi, kentėjusi, bet nenusiminusi. Gyveno Parque das Nações.

Išlydėta po šv. Mišių Bom Fim bažnyčioje į Camilopolis kapines. Paliko liūdinčius sūnus Albiną ir Vytautą, dukterį Juliją, žentą, narčias ir 4 anūkus.

Kiek anksčiau, balandžio 28 staigia širdies liga mirė ZUŠANA VIDMANTAITĖ-PILIBATIENĖ, 75 m. amžiaus, gyvenusi V. Gustavo (Tucuruvi). Velionė buvo kilusi iš Varnių, atvykusį Brazilijon 1926 m. Paliko liūdinčius vyrą Antaną Pilibeitį, brolius Alfonsą, Petrą ir Joną Vidmantus bei visą eilę brolių.

Mirusiųjų artimiesiems ir giminiams mūsų nuoširdi užuojauta.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Av. Paulista, 1518

C. E. S. 01212/01

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIŠKA SODYBA

Šio mėnesio pradžioje sodyboje pradėjo dirbti nuolatinis darbininkas-sargas Pirmoje vietoje nupjauš žolę nuo elto, išvalys miškelius, kad nuvažiuotojai turėtų kur piknikauti. Toliau tvarkoma vieta būsimam tvenkiniui.

Renato Mendo, likviduodamas savo statybos medžiagų prekybą, padovanojo daug statybos medžiagos senelių namų statybai. Už keliolika tūkstančių vertą dovaną p. Mendui nuoširdžiai dėkojame.

P. Jonui Tatarūnui išvykus atostogų, sodybos sąskaitybą ves Antanas Aleknavičius.

Sodyboje liko tik du dar neparduoti sklypai.

Birželio 26 d. 16 val. (tuoj po lietuviškų pamaldų) jaunimo namuose įvyks susirinkimas sodybos vardui išrinkti.

LIETUVIŠKO KRYŽIAUS KOMITETO POSĖDIS 20 val.

šaukiamas birželio 26 dieną Vila Zelinos klebonijoje. Bus svarstomas kryžiaus projektas pagal parengtą planą. Visi besidomintieji kviečiami posėdyje dalyvauti.

V. V. Banys,
Komiteto pirmininkas

PROF. ANTANO KLIMO PAGERBTUVĖS

Po paskutinės paskaitos sekmadienio vakarą, kadangi Antaninių išvakarėse, buvo pasveikintas ir pagerbtas vardinių proga prof. ANTANAS KLIMAS, dr. ANTANAS GAULIA ir kiti ANTANAI. Buvo jiems sugiedota „Ilgiausių metų“ ir pasidalinta užkandžiais, kurių taip gausiai susinešė paskaitų dalyviai.

PROF. KLIMAS LONDRINOJ

Pakviestas Londrinos un-to kalbų departamento, prof. ANT. KLIMAS birželio 13 ten laikė paskaitą apie moderniosios kalbotyros padėtį.

Profesoriui buvo maloni proga susitikti ir su tenyškiais lietuviais, kurie gyvai reiškiasi kultūrinėje veikloje.

SVEČIUOSE PAS CHICAGOS INŽINIERIUS

Šių metų sausio-kovo mėnesio „Technikos Žodis“ aprašo ALGIMANTO P. ŽIBO (PLIAS Brazilijos skyriaus valdybos nario) lankymąsi Amerikoje ir priėmimą centro valdybos pirmininko, arch. A. Kerelio, rezidencijoje, dalyvaujant centro valdybos nariams, „Technikos Žodžio“ ir Chicagos skyriaus nariams. Aprašyme pažymima, kad Algimantas Žibas š. m. sausio mėnesį, Bendrovės siunčiamas, aplankė JAV-bėse eilę fabriku, kurie gamina akumulatorius. Centro valdybos pirmininko suruošose priimtuvėse svečias supažindino su Brazilijos lietuvių veikla ir darbo sąlygomis.

Aprašymas pailiuototas 3 nuotraukom. — A.I.

ŠVENTKELIONĖ Į APARECIDA

Birželio 26 d. šv. Juozapo Brolijos vyrai ruošia ŠVENTKELIONĖ Į APARECIDA. Autobusai iš V. Zelinos ir Casa Verdés išeis 6 valandą.

SVEČIAI IR VIEŠNIO

Iš Argentinos, Buenos Aires, neseniai atvyko p. JULÉ ZLABIENĖ, ilgai troškusi pamatyti São Paulą ir jo lietuvius. Apsistojusi pas pp. Čiuvinskus.

Pas pp. Čiuvinskus apsistojęs ir prof. ANTANAS KLIMAS, atvykęs iš Rochesterio universiteto, JAV, su paskaitomis apie lietuvių kalbą.

Fabaltiečių Godulo Dienos paminėjimui ir ypač pasiklausyti prof. Ant. Klimo paskaitų iš Rio buvo atvykęs dr. ANTANAS GAULIA,

R. GIBAVIČIUS

MOTINA

SPORTO VAKARAS

Birželio 8 d. Vakara Ramovėj įvyko teniso demonstratyvinės rungtynės, kurias aprašo mūsų korespondentas.

Foi com imensa satisfação, que pudemos presenciar na ultima quarta-feira uma demonstração de Tenis de mesa cuja promoção coube aos senhores Jonas Tatarūnas e Vincas Banys.

O local do acontecimento, foi na Ramovėj, a qual foi gentilmente cedida pelo dédé Juozas Šeškevičius.

A equipe convidada tinha como tecnico o lituano Vladas Godliauskas, o qual foi entrevistado pela reportagem do „Mūsų Lietuva“, que obteve os seguintes dados: a respeito do convidado:

Tecnico formado em ténis de mesa, Tecnico da Seleção Brasileira Juvenil em 1976; Campeão Sul Americano no torneio realizado na Colombia; ex-integrante da Seleção Brasileira, Tri campeão individual e várias vezes campeão de duplas e recentemente tricampeão de equipes pelo Palmeiras. (Cabe aqui a ob-

servação de que os titulos até aqui expostos são os mais recentes pois, concluímos que se necessário fosse citar todos eles necessitaríamos de uma Edição Extra do Mūsų Lietuva).

Os outros integrantes da equipe (todos do Palmeiras) eram:

- Alvaro Vieira
- Antonio Aires Duque
- Rui Venchiarutti

PADEKA

DUA MACIŪNAITĖ-IDIKIENĖ, po tulžies operacijos, gydosis sveikata namuose. Ponai Onai Žibienei už ligonio globojimą ir priežiūrą ligoninėje, o taip pat ir namuose, mūsų nuoširdi padėka.

Lidija ir Algirdas Idikos

Š. m. birželio mėn. 10 d. buvo atlaikytos šv. mišios Vila Zelinos lietuvių katalikų bažnyčioje už ANTANO JOCIO vėlą. Visiems kas dalyvavo mišiose nuoširdus ačiū.

Ona Jocienė

JONAS ŠERMUKŠNIS SVEIKINA VARDADIENIO PROGA KRIKŠTO TĖVAS PETRAS TIJŪNELIS

- Ruth Watanabe
- Vera Vighy

Fizeram uma demonstração digna de todos os aplausos recebidos, com demonstrações individuais e de duplas

Houve dentre os espectadores, aqueles que ousaram desafiar os visitantes conseguindo a fazer no máximo 3 ou 4 pontos em partidas de 21 pontos.

No final, uma grata surpresa para os 40 espectadores (entre jovens e adultos): O padre Pedro Rukšys, (já conhecido por Petrukas) deu uma excelente demonstração e animado, pelo interesse despertado prometeu à colonia lituana participante que será o treinador de equipes a serem formadas (infantis, juvenis e veteranas) para que estejamos aptos à competições (os interessados que se aprontem).

Muito bem, Kunigėlis, conte com o nosso interesse. Estaremos aguardando ansiosamente.

VEIKLOS KALENDORIUS

VI.19: skautai dalyvauja liet. pamaldose Moinho Velho bažnyčioj 11 val.

VI.18-19: numatyta skautų iškyla

VI.26 lietuvių šventkelionė į Aparecida.

VI.26: Petrinės-Paulinės-Joninės: 15 val. Mišios V. Zelinoj.

VI.25: Literatūros būrelio sueiga.

VII.17-24: numatyta skautų stovykla.

Liepos 30, šeštadieni. 10.00 val. prieš piet. PLIAS susirinkimas pas inž. Leonarda Mitruli, jo vasarvietėje — Raposo Tavares.

SEMANARIO NOSSA LITUÂNIA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.
Diretor responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr.
Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipinius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriumi prašant. Pavardė pasirašyti straipiniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.